TIESAS RĪKOJUMS (otrā palāta)

2004. gada 23. septembrī *

Apvienotās lietas C-435/02 un C-103/03

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Landgericht Essen* (Vācija) un *Landgericht Hagen* (Vācija) iesniedza ar 2002. gada 25. novembra un 2003. gada 11. februāra lēmumiem, kas tika saņemti attiecīgi 2002. gada 2. decembrī un 2003. gada 5. martā, lietās

Axel Springer AG

pret

Zeitungsverlag Niederrhein GmbH & Co. Essen KG (C-435/02)

un

Axel Springer AG

pret

Hans-Jürgen Weske (C-103/03).

* Tiesvedības valoda – vācu.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*] (referents), tiesneši Ž. P. Puisošē [*J.-P. Puissochet*], R. Šintgens [*R. Schintgen*], F. Makena [*F. Macken*] un N. Kolnerika [*N. Colneric*],

ģenerāladvokāts F. Dž. Džeikobss [*F. G. Jacobs*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

informējusi iesniedzējtiesas, ka Tiesa saskaņā ar Tiesas Reglamenta 104. panta 3. punktu piedāvā par lūgumu lemt, izdodot motivētu rīkojumu,

uzaicinājusi Tiesas Statūtu 23. pantā minētās personas sniegt par to savus iespējamos apsvērumus,

noklausījusies ģenerāladvokātu,

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Padomes 1990. gada 8. novembra Direktīvas 90/605/EEK, ar ko attiecībā uz darbības jomu groza Direktīvu 78/660/EEK par gada pārskatiem un Direktīvu 83/349/EEK par konsolidētajiem pārskatiem (OV L 317, 60. lpp.), spēkā esamību.

2 Šie lūgumi tika uzdoti sabiedrības *Axel Springer AG* (turpmāk tekstā — "*Springer*") prāvas pret, no vienas puses, *Zeitungsverlag Niederrhein GmbH & Co. Essen KG* (turpmāk tekstā — "*Zeitungsverlag*") un, no otras puses, pret Veskes [*Weske*] kungu, sabiedrības *Radio Ennepe-Ruhr-Kreis mbH & Co* (turpmāk tekstā — "*Radio Ennepe*") vadītāju, par *Springer* lūgumiem ļaut iepazīties ar *Zeitungsverlag* un *Radio Ennepe* gada pārskatiem, ietvaros.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Saskaņā ar EK līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu (jaunajā redakcijā — EKL 44. panta 2. punkta g) apakšpunkts) Eiropas Savienības Padome un Eiropas Kopienu Komisija strādā pie brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojumu atcelšanas, cik tas ir nepieciešams un lai panāktu to vienādošanu, koordinējot garantijas, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām, kas definētas EK līguma 58. panta 2. daļā (kas kļuvusi par EKL 48. panta 2. daļu), lai aizsargātu dalībnieku un trešo personu intereses.

4 Direktīvas 90/605 mērķis ir grozīt jo īpaši Padomes 1978. gada 25. jūlija Ceturtās direktīvas 78/660/EEK, kas pamatojas uz Līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu un attiecas uz noteiktu veidu sabiedrību gada pārskatiem (OV L 222, 11. lpp.) (turpmāk tekstā — Ceturtā sabiedrību direktīva), darbības jomu.

5 Ceturtā sabiedrību direktīva nosaka pasākumus valsts normu par kapitālsabiedrību gada pārskatiem saskaņošanai. Vācijā tā attiecas uz šādiem sabiedrību veidiem: *Aktiengesellschaft* (publiskā akciju sabiedrība), *Kommanditgesellschaft auf Aktien* (akciju komandītsabiedrība) un *Gesellschaft mit beschränkter Haftung* (sabiedrība ar ierobežotu atbildību).

6 Direktīvas 90/605 1. un 2. pants paplašina Ceturtās sabiedrību direktīvas noteikto koordinācijas pasākumu darbības jomu, attiecinot to uz atsevišķiem personālsabiedrību veidiem, to skaitā Vācijā — uz *Kommanditgesellschaft* (komandītsabiedrību), jo īpaši tad, ja visi šīs sabiedrības dalībnieki ar neierobežotu atbildību ir kapitālsabiedrības, kas izveidotas kā kāda no šī sprieduma iepriekšējā punktā minētajām sabiedrībām.

7 Tā Direktīva 90/605 attiecībā uz Vāciju paplašina Ceturtās sabiedrību direktīvas noteikto saskaņošanas pasākumu darbības jomu, attiecinot to jo īpaši uz sabiedrībām, kas izveidotas kā komandītsabiedrības, kurās visi dalībnieki ar neierobežotu atbildību ir izveidoti kā sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk tekstā — "*GmbH & Co. KG*").

8 Tātad uz šo sabiedrības veidu jo īpaši attiecas Ceturtās sabiedrību direktīvas 47. punkta 1. punkta noteikumi tādā redakcijā, kādā tos ir grozījis Padomes 1983. gada 13. jūnija Septītās direktīvas 83/349/EEK, kas pamatojas uz Līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu un attiecas uz konsolidētajiem pārskatiem (OV L 193, 1. lpp.), 38. panta 3. punkts, kas nosaka:

"Pienācīgi apstiprinātus gada pārskatus un gada ziņojumu, kā arī tās personas atzinumu, kas ir atbildīga par pārskatu revīziju, publicē atbilstoši katras dalībvalsts tiesību aktiem saskaņā ar Direktīvas 68/151/EEK 3. pantu.

Dalībvalstu likumi tomēr var atļaut nepublicēt gada pārskatu tā, kā norādīts iepriekš. Tādā gadījumā tas ir pieejams sabiedrības juridiskajā adresē attiecīgajā dalībvalstī. Jābūt iespējai pēc pieprasījuma saņemt ikviena šāda ziņojuma vai kādas tā daļas kopiju. Šādas kopijas cena nedrīkst pārsniegt tās administratīvās izmaksas."

9 Padomes 1968. gada 9. marta Pirmās direktīvas 68/151/EEK par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 58. panta otrās daļas izpratnē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (OV L 65, 8. lpp.) (turpmāk tekstā — Pirmā sabiedrību direktīva), 3. panta 1.–3. daļa noteic:

"1. Katrā dalībvalstī izveido katras tur reģistrētās sabiedrības lietu centrālajā reģistrā, komercreģistrā vai uzņēmumu reģistrā.

2. Visus dokumentus un ziņas, kuras ir jānodod atklātībā saskaņā ar 2. pantu, glabā lietā vai ievada reģistrā. Lietā jābūt norādei par katra reģistrā izdarītā ieraksta saturu.

3. Šīs direktīvas 2. pantā minēto dokumentu vai ziņu, vai jebkādu to daļu kopijām ir jābūt pieejamām pēc rakstiska pieprasījuma par maksu, kas nepārsniedz ar to saistītās administratīvās izmaksas.

[..]."

10 Pirmās sabiedrību direktīvas 2. panta 1. punkta f) apakšpunkts nosaka:

"Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka sabiedrības atklātībai obligāti nodod vismaz šādus dokumentus un ziņas:

[..]

f) bilanci, kā arī peļņas un zaudējumu aprēķinu par katru finanšu gadu. [..]."

Valsts tiesiskais regulējums

11 Ar 1999. gada 22. aprīļa spriedumu lietā C-272/97 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-2175. lpp., Tiesa nosprieda, ka Direktīva 90/605 Vācijas tiesībās nav tikusi transponēta noteiktajā termiņā.

12 Vācijas likumi, jo īpaši *Handelsgesetzbuch* (Vācijas komerctiesību kodekss, turpmāk tekstā — "*HGB*"), pēc tam ir tikuši grozīti, attiecinot Ceturtās sabiedrību direktīvas noteiktos koordinācijas pasākumus arī uz *GmbH & Co. KG* (*HGB* 264.a pants).

13 Šie jaunie likumi turklāt paredz, ka noteikto pienākumu neizpildes gadījumā var tikt piemērots administratīvais sods — naudas sods 2 500 līdz 25 000 euro apmērā, ko uzliek *Amtsgericht* — Vācijas tiesa, kuras kompetencē ir komercreģistra kārtošana.

14 Šāds sods tomēr var tikt uzlikts tikai tad, ja šajā tiesā ir ticis iesniegts prasības pieteikums. Taču nav noteikti to ierobežojumi attiecībā uz personu, kas šādu prasības pieteikumu var iesniegt, statusu, tā ka tiesības to darīt ir jebkurai personai (*HGB* 335.a un 335.b pants).

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

15 Ar prasības pieteikumiem, kas iesniegti attiecīgajām teritoriāli kompetentajām *Amtsgerichte*, *Springer* lūdza, lai *Zeitungsverlag* un *Radio Ennepe* — uzņēmumiem, no kuriem pirmais darbojas preses un izdevējdarbības jomā, bet otrais — radiotranslācijas jomā, tiek uzlikts par pienākumu izsniegt savus gada pārskatus, lai *Springer* varētu ar tiem iepazīties, atteikuma gadījumā uzliekot kavējuma naudu.

16 Lietu izskatošās tiesas šīs prasības apmierināja, ar rīkojumiem uzliekot prasītos pienākumus un nosakot šo sabiedrību vadītājiem, attiecīgi Glanta [*Glandt*] un Veskes kungiem, administratīvo naudas sodu 5 000 euro apmērā, ja noteiktajos termiņos minētie dokumenti netiktu iesniegti.

17 Tā kā šie gada pārskati noteiktajos termiņos netika iesniegti, ar vēlākiem rīkojumiem tika uzlikti naudas sodi.

18 *Zeitungsverlag* un Glanta kungs, kā arī Veskes kungs šos rīkojumus pārsūdzēja attiecīgajās iesniedzējtiesās.

19 Šīs tiesas uzskata, ka to izskatāmās lietas liek šaubīties par Direktīvas 90/605 spēkā esamību.

20 Lietā C-435/02 *Landgericht Essen* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautajumus:

"1) Vai Direktīva 90/605 [..], kopā ar Direktīvas 78/660 47. pantu [..], atbilst Kopienu principam par uzņēmējdarbības brīvību, ciktāl tā komandītsabiedrībām, kuru personiski atbildīgais dalībnieks ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, uzliek par pienākumu publicēt gada pārskatus un gada ziņojumu, jo īpaši, neierobežojot to personu loku, kurām ir tiesības ar tiem iepazīties?

2) Vai Direktīva 90/605 [..], kopā ar Direktīvas 78/660 47. pantu [..], atbilst Kopienu principam par preses brīvību (drukātais, runātais un televīzijā pārraidītais vārds), ciktāl tā komandītsabiedrībam, kuru personiski atbildīgais dalībnieks ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas darbojas preses, izdevējdarbības vai radiotranslācijas jomā, uzliek par pienākumu publicēt gada pārskatus un gada

ziņojumu, jo īpaši, neierobežojot to personu loku, kurām ir tiesības ar tiem iepazīties?

3) Vai Direktīva 90/605 atbilst vispārējam vienlīdzības principam, ciktāl tā nostāda neizdevīgā situācijā komandītsabiedrības, kuru personiski atbildīgais dalībnieks ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, salīdzinot ar komandītsabiedrībam, kuru personiski atbildīgais dalībnieks ir fiziska persona, kaut arī komandītsabiedrības, kuras personiski atbildīgais dalībnieks ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kreditori, ņemot vērā publicēšanas pienākumu, kas uzlikts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību, ir labāk aizsargāti, nekā komandītsabiedrības, kuras personiski atbildīgais dalībnieks, būdams fiziska persona, nav pakļauts publicēšanas pienākumam, kreditori?"

21 Arī lietā C-103/03 *Landgericht Hagen* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šos pašus trīs prejudiciālos jautājumus, tiem kā pirmo pievienojot vēl šādu prejudiciālo jautājumu:

"Vai Eiropas Kopienas, pieņemot Direktīvu 90/605 [..], varēja balstīties uz EK līguma 54. panta 1. punkta, kopā ar EK līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu, normām, kaut arī šī direktīva piešķir iepazīšanās tiesības trešajām personām, kas nevar balstīties uz aizsargājamām tiesībām vai interesēm?"

22 Ņemot vērā saikni starp tām, lietas C-435/02 un C-103/03 ir tikušas apvienotas rīkojuma mērķiem.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

23 Uzskatot, ka atbilde uz pirmo lietā C-103/03 uzdoto jautājumu var tikt skaidri secināta no 1997. gada 4. decembra sprieduma lietā C-97/96 *Daihatsu Deutschland, Recueil*, I-6843. lpp., un ka atbildes uz pārējiem lietā C-103/03, kā arī uz lietā C-435/02 uzdotajiem jautājumiem nerada pamatotas šaubas, Tiesa saskaņā ar Tiesas Reglamenta 104. panta 3. punktu ir informējusi iesniedzējtiesas, ka tā piedāvā par lūgumu lemt, pieņemot pamatotu rīkojumu, un ir uzaicinājusi Tiesas Statūtu 23. pantā noteiktās personas sniegt par to savus iespējamos apsvērumus.

24 Attiecībā uz lietu C-435/02 Padome uz Tiesas uzaicinājumu ir atbildējusi, norādot, ka tai nav iebildumu, ja Tiesa par lūgumu lems, pieņemot pamatotu rīkojumu. Savukārt attiecībā uz lietām C-435/02 un C-103/02 *Zeitungsverlag* un Veskes kungs pret to ir iebilduši, atsaucoties uz argumentiem, ko viņi ir izvirzījuši savos rakstveida apsvērumos. Tomēr šī informācija nepārliecināja Tiesu mainīt piedāvāto procesuālo kārtību.

Par pirmo jautājumu lietā C-103/03

25 Ar savu pirmo lietā C-103/03 uzdoto jautājumu iesniedzējtiesa pēc būtības vaicā, vai Direktīva 90/605, ciktāl no tās izriet, ka ikviena persona var iepazīties ar sabiedrību veidu, uz kurām tā attiecas, gada pārskatiem un gada zinojumu, nepamatojot to ar aizsargājamām tiesībām vai interesēm, varēja tikt juridiski korekti pieņemta, balstoties uz Līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu.

26 Veskes kungs apgalvo, ka trešo personu loks, kas ir aizsargājams saskaņā ar Līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu, aptver personas, kurām pastāv juridiska saikne ar attiecīgo sabiedrību, kā arī personas, kas šādu saikni vēlas nodibināt, un tādējādi arī potenciālos dalībniekus, darbiniekus vai kreditorus.

27 Šī norma tomēr varētu neļaut šo trešo personu definēt veidā, kas varētu aptvert jebkuru personu neatkarīgi no tās statusa. Plaša trešo personu jēdziena interpretācija, ko nostiprināja iepriekšminētais *Daihatsu Deutschland* spriedums, tātad varētu izraisīt iebildes.

28 Šajā ziņā jāsecina, kā to uzskata Padome un Komisija, ka atbilde uz šo jautājumu var tikt skaidri secināta no iepriekšminētā *Daihatsu Deutschland* sprieduma.

29 No minētā sprieduma 19. un 20. punkta izriet, ka pats Līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunkta teksts par mērķi aizsargāt trešo personu intereses runā vispārīgi, neizdalot un neizslēdzot no šī loka atsevišķas kategorijas, un tādējādi šajā pantā minētais trešo personu jēdziens nevar tikt reducēts tikai uz sabiedrības kreditoriem.

30 Šī sprieduma 21. punktā Tiesa turklāt atzīmēja, ka mērķis atcelt ierobežojumus brīvībai veikt uzņēmējdarbību, ko Līguma 54. panta 1. un 2. punkts ļoti plašā formulējumā uzdod Padomei un Komisijai, nevar tikt ierobežots ar Līguma 54. panta 3. punkta noteikumiem, jo tie tikai neizsmeļoši uzskaita šī mērķa sasniegšanai veicamos pasākumus, kā to norāda vārdu "jo īpaši" lietojums minētā 54. panta 3. punktā.

31 Bez tam Tiesa minētā sprieduma 22. punktā ir skaidri norādījusi, ka Pirmās sabiedrību direktīvas 3. panta noteikumi, kas nosaka reģistra, kurā jāievada visi dokumenti un ziņas, kas ir nodotami atklātībā, izveidošanu, kā arī tiesības jebkurai personai pēc tās pieprasījuma iegūt gada pārskata kopiju, apstiprina direktīvas ceturtajā apsvērumā izteiktās rūpes par to, lai jebkura trešā persona, kam nav zināma un kas nevar iegūt pietiekamu informāciju par sabiedrības grāmatvedības uzskaites un finanšu stāvokli, to varētu iegūt.

32 Šajā pašā punktā Tiesa piebilst, ka šīs rūpes ir izteiktas arī Ceturtās sabiedrību direktīvas apsvērumos, kas atsaucas uz nepieciešamību noteikt vienādu Kopienu tiesisko prasību minimumu attiecībā uz finanšu informācijas apjomu, kāds savstarpēji konkurējošiem uzņēmumiem būtu jāsniedz sabiedrībai (skat. jo īpaši trešo apsvērumu).

33 No iepriekš minētā *Daihatsu Deutschland* sprieduma tādējādi nepārprotami izriet, ka nodošanas atklātībai pienākumi, ko nosaka Pirmās sabiedrību direktīvas 3. pants, uz kuriem atsaucas Ceturtās sabiedrību direktīvas 47. panta 1. punkts un kurus Direktīva 90/605 attiecina uz atsevišķiem personālsabiedrību veidiem, tādiem, kā tas ir pamata prāvā, nozīmē, ka jebkurai personai ir tiesības iepazīties ar to uzņēmumu, uz kuriem attiecas minētā direktīva, gada pārskatiem un gada ziņojumu, nepamatojot to ar aizsargājamām tiesībām vai interesēm.

34 No minētā sprieduma 21. un 22. punkta tāpat nepārprotami izriet, ka Kopienu akts, kas ietver šādus pienākumus nodošanas atklātībai jomā, varēja tikt pieņemts, balstoties uz Līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu, jo šis noteikums, kas Kopienu likumdevējam piešķir plašas pilnvaras, piemin mērķi aizsargāt trešo personu intereses vispār, neizdalot un neizslēdzot no šī loka atsevišķas kategorijas,

un tādējādi šajā pantā minētais trešo personu jēdziens attiecas uz jebkuru trešo personu. No tā izriet, ka šis jēdziens jāinterpetē plaši un ka tas ietver arī attiecīgo sabiedrību konkurentus.

35 Tādējādi uz pirmo lietā C-103/03 uzdoto jautājumu jāatbild, ka Direktīva 90/605, ciktāl no tās izriet, ka jebkura persona var iepazīties ar sabiedrību veidu, uz kurām tā attiecas, gada pārskatiem un gada ziņojumu, nepamatojot to ar aizsargājamām tiesībām vai interesēm, varēja tikt juridiski korekti pieņemta, balstoties uz Līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu.

Par pirmajiem diviem jautājumiem lietā C-435/02 un otro un trešo jautājumu lietā C-103/03

36 Ar pirmajiem diviem lietā C-435/02 uzdotajiem jautājumiem, kā arī ar otro un trešo lietā C-103/03 uzdoto jautājumu, kas jāizskata kopā, iesniedzējtiesas pēc būtības vaicā, vai Direktīva 90/605, ciktāl no tās izriet, ka jebkura persona, nepamatojot to ar aizsargājamām tiesībām vai interesēm, var iepazīties ar to uzņēmumu gada pārskatiem un gada ziņojumu, kas izveidoti kādā no sabiedrību veidiem, uz kurām tā attiecas, un kas, kā tas ir šajā gadījumā, darbojas preses, izdevējdarbības vai radiotranslācijas jomā, atbilst vispārējiem Kopienu tiesību principiem par uzņēmējdarbības brīvību un preses brīvību.

Tiesai iesniegtie apsvērumi

37 *Zeitungsverlag* un Veskes kungs uzskata, ka Direktīva 90/605 kopā ar Ceturtās sabiedrību direktīvas 47. pantu ir vērsta uz leģitīmu mērķi sabiedrības interesēs tiktāl, ciktāl nodošanas atklātībai pienākums, ko tā nosaka, vērsts uz sabiedrības dalībnieku, darbinieku un kreditoru aizsardzību.

38 Tas, ka turklāt jebkuras ieinteresētas personas ir iekļautas to personu lokā, kurām ir tiesības iepazīties ar attiecīgajiem dokumentiem, tomēr veido nesamērīgu apgrūtinājumu, jo īpaši attiecībā uz sabiedrības leģitīmajām interesēm zināmus datus paturēt noslēpumā. Tādējādi Direktīva 90/605 ir pretrunā ar Kopienu tiesību principu par uzņēmējdarbības brīvību un līdz ar to nav spēkā.

39 *Zeitungsverlag* un Veskes kungs turklāt uzsver, ka vārda brīvība kā pamattiesības, ko garantē Kopienu tiesības, aizsargā preses uzņēmumu un pat radiotranslācijas uzņēmumu darbību kopumā.

40 Tā kā Direktīvā 90/605 un Ceturtajā sabiedrību direktīvā nav ietverta īpaša preses un radiotranslācijas uzņēmumu aizsardzība, paredzot izņēmumus no to noteiktā publicēšanas pienākuma, tās ir pretrunā ar uzskatu brīvību.

41 Beļģijas valdība uzsver, ka Direktīvā 90/605 noteikto pienākumu publicēt gada pārskatus attaisno tas, ka attiecībā uz sabiedrībām, uz ko tā attiecas, trešajām

personām ir ierobežotas aizsardzības iespējas pret sabiedrības dalībnieku, jo tas ir juridiska persona ar ierobežotu atbildību.

42 Komisija atsaucas uz Ceturtās sabiedrību direktīvas pirmajiem trīs apsvērumiem, no kuriem it īpaši izriet, ka noteikumi gada pārskatu un gada ziņojuma publiskošanas jomā ir nepieciešami tāpēc, ka sabiedrību veidi, uz kuriem tā attiecas, trešajām personām kā garantijas piedāvā tikai savus neto aktīvus un ka nepieciešams Kopienās noteikt vienādu tiesisko prasību minimumu attiecībā uz finanšu informācijas apjomu, kāds savstarpēji konkurējošiem uzņēmumiem būtu jāsniedz sabiedrībai.

43 Tas, ka it īpaši konkurenti ir iekļauti to personu lokā, kurām ir tiesības iepazīties ar minētajiem dokumentiem, ir vienlaikus nepieciešams un piemērots līdzeklis kā šo apsvērumu, tā Līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunkta, kā to ir interpretējusi Tiesa iepriekšminētajā *Daihatsu Deutschland* spriedumā, mērķa sasniegšanai, proti, ne tikai dalībnieku, bet arī trešo personu aizsardzībai.

44 Komisija turklāt uzskata, ka jautājums par Kopienu tiesību vispārējo principu par uzņēmējdarbības brīvību šajā gadījumā ietver arī jautājumu par vispārējo preses brīvības principu.

45 Padome uzsver, ka Direktīva 90/605 nav pārmērīga un nepieņemama iejaukšanās, kas aizskartu tiesību uz brīvu profesionālās darbības veikšanu pašu būtību.

46 Turklāt Padome uzskata, ka nodošanas atklātībai pienākums, ko nosaka Direktīva 90/605, nekādā veidā neaizskar preses brīvību, kā to it īpaši garantē Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 10. pants, jo tas neietekmē sabiedrību, uz kurām attiecas minētā direktīva, izplatītās informācijas un pausto ideju saturu.

Tiesas atbilde

47 Sākotnēji jāatzīmē, ka jautājums par pienākumu nodošanas atklātībai jomā, kas uzlikts attiecīgajām personālsabiedrībām pamata prāvā, atbilstību vārda brīvībai sasaucas ar jautājumu par šo pienākumu atbilstību brīvai profesionālās darbības veikšanai. Šie pienākumi attiecas uz jebkuru uzņēmumu, kas izveidots kā noteikts sabiedrības veids, neatkarīgi no tā darbības rakstura. Turklāt tiem nav pietiekami tiešas un specifiskas saiknes ar darbību, kas ietilpst vārda brīvības jomā. Tādējādi pēc būtības runa ir par regulējumu, kas skar attiecīgās sabiedrības netkarīgi no tā, kāda ir to veiktā ekonomiskā rakstura darbība.

48 Tiesa ir lēmusi, ka gan tiesības uz īpašumu, gan tiesības uz brīvu profesionālās darbības veikšanu pieder pie Kopienu tiesību vispārējiem principiem. Tomēr saskaņā ar šo judikatūru šo tiesību izmantošanai var tikt noteikti ierobežojumi ar nosacījumu, ka tie reāli atbilst vispārējo interešu mērķiem, ko tiecas sasniegt Kopienas, un attiecībā uz sasniedzamo mērķi neveido pārmērīgu un nepieņemamu iejaukšanos, kas aizskartu šo tiesību pašu būtību (skat. 1994. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-280/93 Vācija/Padome, *Recueil*, I-4973. lpp., 78. punkts; 2003. gada 10. jūlija spriedumu apvienotajās lietās C-20/00 un C-64/00 *Booker Aquaculture* un *Hydro Seafood*, *Recueil 2003*, I-7411. lpp., 68. punkts, un minēto judikatūru).

49 Pastāvot šādiem apstākļiem, pat ja tiktu pieņemts, ka attiecīgajiem pienākumiem nodošanas atklātībai jomā pamata prāvā ir pietiekami tieša un nozīmīga ietekme uz brīvu profesionālās darbības veikšanu, ierobežojumi, ko tie uzliek, jo īpaši ierobežojums uzņēmuma tiesībām neizpaust zināmus potenciāli sensitīvus datus, jebkurā gadījumā šķiet skaidri pamatoti.

50 No pirmajiem trim Ceturtās sabiedrību direktīvas apsvērumiem izriet, ka noteikumiem par nodošanu atklātībai, ko tā nosaka noteiktiem kapitālsabiedrību veidiem, ir divkāršs vispārējo interešu mērķis, kas nostiprināts Līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunktā, proti, no vienas puses, trešo personu aizsardzība pret finansiālajiem riskiem, ko ietver sabiedrības, kas kā garantijas trešajām personām piedāvā tikai savus neto aktīvus, un, no otras puses, vienādu tiesisko prasību minimuma noteikšana Kopienās attiecībā uz finanšu informācijas apjomu, kāds savstarpēji konkurējošiem uzņēmumiem būtu jāsniedz sabiedrībai.

51 Saskaņā ar Direktīvas 90/605 pirmajiem pieciem apsvērumiem tās mērķis ir novērst praksi, kad ievērojams un aizvien augošs sabiedrību skaits apiet noteikumus, izveidojoties personālsabiedrību formā, kuru visi dalībnieki, kas ir neierobežoti atbildīgi, ir izveidoti kā kapitālsabiedrības, lai izvairītos no noteikumu par nodošanu atklātībai, kas ir noteikti šīm sabiedrībām, piemērošanas, jo šī prakse ir pretrunā ar iepriekšminēto Ceturtās sabiedrību direktīvas mērķi aizsargāt trešās personas pret finansiālajiem riskiem, ko ietver sabiedrības, kas kā garantijas trešajām personām piedāvā tikai savus neto aktīvus.

52 No tā izriet, ka pasākumi, ko uzliek Direktīva 90/605, atbilst Līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunkta mērķiem un tātad vispārējo interešu mērķiem, ko tiecas sasniegt Kopienas šī rīkojuma 48. punktā citētās judikatūras izpratnē.

53 Šo noteikumu uzlikto pienākumu nodošanas atklātībai jomā nodarītais iespējamais kaitējums turklāt šķiet esam ierobežota rakstura. Šķiet apšaubāmi, ka šie noteikumi varētu mainīt attiecīgo sabiedrību konkurences stāvokli, pretēji tam, kā tas bija lietā, kurā tika pieņemts iepriekš minētais spriedums Vācija/Padome, 81. punkts.

54 Šo vērtējumu apstiprina arī paši Ceturtās sabiedrību direktīvas noteikumi, jo īpaši tās 11., 27. un 44.–47. pants, kas paredz iespēju ierobežot informāciju, kam jāparādās sabiedrību, kas nepārsniedz noteiktu skaitļos izteiktu kritēriju ietvarus, gada pārskatos un gada ziņojumā, kā arī šādu sabiedrību pārskatu pieejamību atklātībai. Turklāt šīs direktīvas 45. panta mērķis ir izvairīties no tā, ka noteiktas informācijas publicēšana varētu nodarīt ievērojamu kaitējumu attiecīgajiem uzņēmumiem.

55 Tāpat jāatzīmē, ka saskaņā ar minētās direktīvas 46. pantu informācija, kam obligāti jātiek ietvertai gada ziņojumā, var tikt sniegta vispārīgā formulējumā, tā ka, pretēji tam, kā to uzskata *Zeitungsverlag* un Veskes kungs, nav pats par sevi nepieciešams sniegt detalizētu informāciju par noteiktiem sensitīviem datiem, kas atklātu, piemēram, cenu aprēķina pamatojumu.

56 Turklāt kapitālsabiedrību, kas ir vienīgie personālsabiedrības, uz ko attiecas Direktīva 90/605, neierobežoti atbildīgie dalībnieki, kā sabiedrības, kas izveidota kā *GmbH & Co. KG*, kā tas ir pamata prāvā, gada pārskatu pieejamība atklātībai pati par sevi sniedz tikai informāciju par minēto dalībnieku stāvokli, nevis par attiecīgās personālsabiedrības stāvokli. Tādējādi tas nekādā ziņā šīs pēdējās sabiedrības gada pārskatu publicēšanu nepadara par lieku.

57 Bez tam 57.a pants, ar ko Ceturto sabiedrību direktīvu papildināja Direktīvas 90/605 1. panta 4. punkts, ļauj tādām personālsabiedrībām kā *GmbH & Co. KG* pamata prāvā netikt pakļautām nodošanas atklātībai pienākumiem, ja to pārskatiem jātiek publicētiem kopā ar kāda to dalībnieka ar neierobežotu atbildību pārskatiem vai ja tie ir iekļauti uzņēmumu grupas konsolidētajos pārskatos.

58 Šādos apstākļos tādām personālsabiedrībām kā tām, kas izveidotas *GmbH un Co. KG* juridiskajā formā pamata prāvā, uzliktais gada pārskatu un gada ziņojuma atklātības pienākums neveido pārmērīgu un nepieņemamu iejaukšanos, kas aizskartu pašu brīvas profesijas realizācijas būtību.

59 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmajiem diviem lietā C-435/02 uzdotajiem jautājumiem, kā arī uz otro un trešo lietā C-103/03 uzdoto jautājumu jāatbild, ka to analīze no Kopienu vispārējo tiesību principu par brīvu profesionālās darbības veikšanu un vārda brīvību viedokļa nav uzrādījusi nekādus apstākļus, kas ietekmētu Direktīvas 90/605 spēkā esamību.

Par trešo jautājumu lietā C-435/02 un ceturto jautājumu lietā C-103/03

60 Ar trešo jautājumu, kas uzdots lietā 435/02, un ceturto jautājumu, kas uzdots lietā C-103/03, iesniedzējtiesas pēc būtības vaicā, vai Direktīva 90/605 atbilst vienlīdzīgas

attieksmes principam, kaut arī minētā direktīva uzliek gada pārskatu un gada ziņojuma publicēšanas pienākumu komandītsabiedrībam, kuru visi dalībnieki ar neierobežotu atbildību ir izveidoti kā sabiedrības ar ierobežotu atbildību. Tādējādi šīs sabiedrības, salīdzinot ar komandītsabiedrībām, kuru vismaz viens dalībnieks ar neierobežotu atbildību ir fiziska persona un kas nav pakļautas šim pienākumam, tiek nostādītas neizdevīgā situācijā, kaut arī pirmajā sabiedrību veidā izveidotu sabiedrību kreditori ir labāk aizsargāti nekā otrajā veidā izveidotu sabiedrību kreditori, ņemot vērā, ka to dalībnieki, būdami sabiedrības ar ierobežotu atbildību, ir pakļauti tādiem pienākumiem nodošanas atklātībai jomā, kādiem nav pakļautas fiziskas personas.

Tiesai iesniegtie apsvērumi

61 *Zeitungsverlag* un Veskes kungs uzskata, ka attiecīgie noteikumi par nodošanu atklātībai veido nopietnu nevienlīdzīgu attieksmi starp, no vienas puses, komandītsabiedrībām, kuru vismaz viens dalībnieks ar neierobežotu atbildību ir fiziska persona, un, no otras puses, komandītsabiedrībām, kuru visi dalībnieki ar neierobežotu atbildību ir sabiedrības ar ierobežotu atbildību, kā *GmbH & Co. KG*, šai situācijai radot šīm pēdējām sabiedrībām ievērojamas neērtības.

62 Padome uzskata, ka no Direktīvas 90/605 pirmajiem trim apsvērumiem izriet, ka tās mērķis ir aizpildīt nepilnību Ceturtās sabiedrību direktīvas noteikumos, ko likumdevējs uzskata par neatbilstošu tās garam un mērķiem, jo ievērojams un aizvien pieaugošs skaits tādu sabiedrību kā komandītsabiedrības pamatprāvā nebija pakļautas nodošanas atklātībai pienākumam, kaut arī viņu kreditori varēja vērsties tikai pret neierobežoti atbildīgajiem dalībniekiem, kas izveidoti kā sabiedrības ar ierobežotu atbildību un tādējādi kā garantiju trešajām personām piedāvā tikai savus neto aktīvus.

63 Attiecībā uz trešajām personām pastāvēja būtiska atšķirība starp šādām komandītsabiedrībām un komandītsabiedrībam, kuru vismaz viens neierobežoti atbildīgais dalībnieks ir fiziska persona, kas atbild par sabiedrības parādiem ar visu savu īpašumu.

64 Tātad tas, ka komandītsabiedrībām, kuru visi neierobežoti atbildīgie dalībnieki ir tādas sabiedrības ar ierobežotu atbildību kā *GmbH & Co. KG*, bet ne cita veida komandītsabiedrībām ir uzlikti nodošanas atklātībai pienākumi, ir objektīvi pamatoti.

65 Komisija atsaucas uz šo pašu objektīvo atšķirību starp dažādām komandītsabiedrībām un no tā secina, ka Direktīva 90/605 neveido nekādu diskrimināciju.

Tiesas atbilde

66 Sākotnēji jāatzīmē, ka vienlīdzīgas attieksmes princips, kas ir viens no Kopienu tiesību pamatprincipiem, prasa, lai salīdzināmās situācijās attieksme nebūtu dažāda un lai atšķirīgās situācijās attieksme nebūtu vienāda, ja vien šāda attieksme nav objektīvi pamatota (skat. jo īpaši 2004. gada 9. septembra spriedumu lietā C-304/01 Spānija/Komisija, Krājums, I-7655. lpp., 31. punkts).

67 Kā izriet no šī rīkojuma 51. punkta, atšķirība, ko nosaka Direktīva 90/605 starp tādām komandītsabiedrībām, uz ko tā attiecas, kā *GmbH & Co. KG* un

komandītsabiedrībām, no kuru neierobežoti atbildīgajiem dalībniekiem vismaz viena ir fiziska persona, uz kurām šī direktīva neattiecas, pamatojas uz apsvērumu, ka šī pirmo sabiedrību kategorija netieši rada tos pašus riskus trešajām personām kā kapitālsabiedrības, uz kurām attiecas Ceturtā sabiedrību direktīva, proti, ka tās trešajām personām kā garantiju piedāvā tikai savus neto aktīvus, kas tā nav attiecībā uz otro komandītsabiedrību kategoriju.

68 Direktīva 90/605 balstās uz to pašu loģiku kā Ceturtā sabiedrību direktīva, uz kuras apiešanas novēršanu tā ir vērsta un kuru tā šajā ziņā papildina. Šajā izpratnē Direktīva 90/605 papildina Ceturto sabiedrību direktīvu, lai privilēģija ierobežot atbildību, ko bauda noteiktu veidu sabiedrības, tiktu apvienota ar attiecīgu atklātumu, kam jānodrošina trešo personu intereses.

69 Atšķirība, ko nosaka Direktīva 90/605 starp divām komandītsabiedrību kategorijām, kas minētas šī rīkojuma 67. punktā Ceturtās sabiedrību direktīvas un tās noteiktā nodošanas atklātībai pienākuma darbības jomas iezīmēšanai, tādējādi ir objektīvi pamatota ar trešo personu interešu aizsardzības apsvērumiem, šai aizsardzībai esot Direktīvas 90/605 un Ceturtās sabiedrību direktīvas galvenajam pamatmērķim.

70 Šo vērtējumu neliek apšaubīt iesniedzējtiesu atzīmētais apstāklis, ka komandītsabiedrību, uz kurām attiecas Direktīva 90/605, kreditori jau ir aizsargāti tāpēc, ka viņu dalībnieki kā sabiedrības ar ierobežotu atildību ir pakļauti nodošanas atklātībai pienākumam, ko nosaka Ceturtā sabiedrību direktīva, kaut arī šis pienākums neattiecas uz fiziskām personām.

71 Kā tas ir ticis lemts šī rīkojuma 56. punktā, tādu kapitālsabiedrību, kas ir vienīgie personālsabiedrību, uz kurām attiecas Direktīva 90/605, neierobežoti atbildīgie dalībnieki, kā sabiedrība, kas ir izveidota kā *GmbH & Co. KG*, kā tas ir pamata prāvā, gada pārskatu pieejamība atklātībai pati par sevi sniedz informāciju tikai par minēto dalībnieku, nevis par attiecīgās personālsabiedrības stāvokli.

72 Ņemot vērā iepriekšminēto, nevar secināt, ka Direktīva 90/605 pārkāpj vienlīdzīgas attieksmes principu.

73 Pastāvot šādiem apstākļiem, uz trešo jautājumu lietā C-435/02 un ceturto jautājumu lietā C-103/03 jāatbild, ka to analīze no vienlīdzīgas attieksmes principa viedokļa nav uzrādījusi nekādus apstākļus, kas ietekmētu Direktīvas 90/605 spēkā esamību.

Par tiesāšanās izdevumiem

74 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesā, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) **Padomes 1990. gada 8. novembra Direktīva 90/605/EEK, ar ko attiecībā uz darbības jomu groza Direktīvu 78/660/EEK par gada pārskatiem un Direktīvu 84/349/EEK par konsolidētajiem pārskatiem, ciktāl no tās izriet, ka jebkura persona var iepazīties ar sabiedrību, uz kurām tā attiecas, gada pārskatiem un gada ziņojumu, nepamatojot to ar aizsargājamām tiesībām vai interesēm, varēja tikt juridiski korekti pieņemta, balstoties uz EK līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu (jaunajā redakcijā — EKL 44. panta 2. punkta g) apakšpunkts);**

2) **pirmo divu lietā C-435/02 uzdoto jautājumu un otrā un trešā lietā C-103/03 uzdotā jautājuma analīze no Kopienu vispārējo tiesību principu par brīvu profesionālās darbības veikšanu un vārda brīvību viedokļa nav uzrādījusi nekādus apstākļus, kas ietekmētu Direktīvas 90/605 spēkā esamību;**

3) **trešā lietā C-435/02 un ceturtā lietā C-103/03 uzdotā jautājuma par vienlīdzīgas attieksmes principu analīze nav uzrādījusi nekādus apstākļus, kas ietekmētu Direktīvas 90/605 spēkā esamību.**

[Paraksti]